

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004786

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резуєв Євген Володимирович

2. Yevhen V. Rezuiev

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 03-09-2026

Спеціальність за освітою: Економічна кібернетика. Інформаційні системи в менеджменті

Місце роботи здобувача: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15226

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17, 10.21, 10.21.21

Тема дисертації:

1. Нагляд в системі небанківського кредитування (адміністративно-правові аспекти)
2. Supervision in the System of non-bank lending (administrative and legal aspects)

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню теоретико-правових засад, механізмів адміністративного регулювання та фінансово-правового забезпечення нагляду за функціонуванням ринку небанківського кредитування в Україні. 1. Визначено поняття та правові форми небанківського кредитування як специфічної форми фінансових правовідносин, що передбачає надання кредитних ресурсів фізичним та юридичним особам через небанківські фінансові установи, які діють на підставі відповідної ліцензії та на власний ризик. Обґрунтовано, що небанківські фінансові установи є самостійними учасниками фінансового ринку, виконують функцію акумулювання та перерозподілу фінансових ресурсів, забезпечують розширення доступу до кредитування та сприяють формуванню конкурентного середовища у фінансовому секторі. 2. Розкрито адміністративно-правові засади системи небанківського кредитування, які визначено як сукупність адміністративно-правових норм і механізмів публічного впливу держави на діяльність небанківських фінансових установ з метою впорядкування їх функціонування, забезпечення стабільності фінансового ринку та захисту прав споживачів фінансових послуг. Встановлено, що структура адміністративно-правових засад

охоплює нормативний елемент (система законів і підзаконних актів, зокрема акти Національного банку України), інституційний елемент (система органів публічного адміністрування, центральне місце серед яких посідає НБУ як мегарегулятор), функціонально-інструментальний елемент (ліцензування, нагляд, застосування заходів впливу, адміністративні процедури), а також принциповий елемент (законність, пропорційність, прозорість, ризик-орієнтованість, захист прав споживачів). 3. Окреслено зміст та структуру фінансово-правових засад системи небанківського кредитування, які включають норми, що визначають порядок формування фінансових ресурсів, здійснення кредитних операцій, забезпечення фінансової стійкості та управління ризиками. Виявлено, що фінансово-правові засади характеризуються підвищеним рівнем ризиків, пов'язаних із мікрокредитуванням, цифровізацією фінансових послуг та недостатньою нормативною деталізацією окремих сегментів діяльності небанківських установ. Обґрунтовано необхідність нормативного врегулювання діяльності мікрофінансових організацій шляхом прийняття спеціалізованих актів, що визначатимуть їх адміністративно-правовий статус, умови діяльності та механізми контролю. 4. З'ясовано етапи становлення системи нагляду за небанківським кредитуванням, які охарактеризовано через послідовну трансформацію від фрагментарного та секторального регулювання до централізованої моделі державного нагляду. Виокремлено основні етапи такого становлення, а саме: а) початковий – формування розпорошеної системи регулювання за участю різних органів державної влади; б) інституційний – створення спеціалізованого регулятора небанківського фінансового сектору; та в) сучасний – етап концентрації наглядових повноважень у межах єдиного мегарегулятора, яким виступає Національний банк України. 5. Охарактеризовано публічно-правові форми здійснення нагляду в системі небанківського кредитування, до яких віднесено ліцензування, реєстраційно-дозвільні процедури, інспекційні перевірки (планові та позапланові), дистанційний моніторинг діяльності небанківських фінансових установ, застосування заходів впливу (санкцій), а також превентивні інструменти регуляторного реагування. Встановлено, що зазначені форми реалізуються через відповідні адміністративно-правові процедури, а методи нагляду включають імперативні (контрольно-наглядові, примусові), стимулюючі (рекомендаційні, роз'яснювальні) та аналітичні (ризик-орієнтовані, інформаційно-моніторингові) засоби впливу на учасників ринку. 6. Визначено особливості здійснення адміністративного нагляду та контролю за дотриманням прав споживачів у системі небанківського кредитування, які полягають у поєднанні пруденційного та поведінкового (market conduct) нагляду, спрямованого на забезпечення прозорості діяльності фінансових установ, дотримання стандартів розкриття інформації та належної взаємодії зі споживачами. Констатовано, що нагляд за дотриманням прав споживачів у системі небанківського кредитування реалізується через взаємодоповнювальні форми – безвиїзний (дистанційний) моніторинг та інспекційні перевірки, а також через аналіз звернень споживачів, що дозволяє виявляти системні порушення та формувати превентивні заходи реагування. 7. Узагальнено досвід зарубіжних країн щодо здійснення нагляду в системі небанківського кредитування. Встановлено, що ефективні моделі нагляду (зокрема Німеччини та Великої Британії) базуються на поєднанні пруденційного та поведінкового регулювання, функціональному розподілі повноважень між регуляторами та впровадженні сучасних інструментів контролю ризиків.

2. The concept and legal forms of non-bank lending have been defined as a specific form of financial legal relations involving the provision of credit resources to individuals and legal entities through non-bank financial institutions operating on the basis of an appropriate license and at their own risk. It is substantiated that non-bank financial institutions are independent participants in the financial market, perform the function of accumulation and redistribution of financial resources, expand access to credit, and contribute to the formation of a competitive environment in the financial sector. The administrative and legal foundations of the non-bank lending system have been revealed, defined as a set of administrative and legal norms and mechanisms of public influence exercised by the state over the activities of non-bank financial institutions with the aim of regulating their functioning, ensuring financial market stability, and protecting the rights of consumers of financial services. It has been established that the structure of these foundations includes: a normative element (a system of laws and by-laws, in particular acts of the National Bank of Ukraine); an institutional element (a system of public administration bodies, with the NBU acting as a mega-regulator); a functional and instrumental element (licensing, supervision, application of

enforcement measures, administrative procedures); a principled element (legality, proportionality, transparency, risk-based approach, and consumer protection). The content and structure of the financial and legal foundations of the non-bank lending system have been outlined, including norms that regulate the formation of financial resources, the conduct of credit operations, the maintenance of financial stability, and risk management. It has been found that these foundations are characterized by an increased level of risks associated with microcrediting, digitalization of financial services, and insufficient regulatory detailing of certain segments of non-bank institutions' activities. The necessity of regulatory formalization of microfinance institutions through the adoption of specialized legal acts defining their administrative and legal status, operating conditions, and control mechanisms is substantiated. The stages of the development of the supervisory system for non-bank lending have been identified and characterized through a consistent transformation from fragmented and sectoral regulation to a centralized model of state supervision. The main stages of such development have been distinguished, namely: (a) the initial stage – the formation of a dispersed regulatory system involving various public authorities; (b) the institutional stage – the establishment of a specialized regulator of the non-bank financial sector; and (c) the modern stage – the concentration of supervisory powers within a single mega-regulator, represented by the National Bank of Ukraine. The public-law forms of supervision in the system of non-bank lending have been characterized, including licensing, registration and permitting procedures, inspection audits (scheduled and unscheduled), off-site monitoring of the activities of non-bank financial institutions, the application of enforcement measures (sanctions), as well as preventive regulatory instruments. It has been established that these forms are implemented through relevant administrative procedures, while the methods of supervision include imperative (control and supervisory, coercive), incentive-based (recommendatory, explanatory), and analytical (risk-based, informational and monitoring) means of influencing market participants. The specific features of administrative supervision and control over compliance with consumer rights in the system of non-bank lending have been identified. These features consist in the combination of prudential and market conduct supervision aimed at ensuring transparency in the activities of financial institutions, compliance with information disclosure standards, and proper interaction with consumers. It has been established that supervision over consumer protection in the non-bank lending system is carried out through complementary forms – off-site (remote) monitoring and on-site inspections, as well as through the analysis of consumer complaints, which makes it possible to identify systemic violations and develop preventive response measures. The experience of foreign countries in supervising the non-bank lending sector has been generalized. It has been established that effective supervisory models (in particular those of Germany and the United Kingdom) are based on a combination of prudential and market conduct regulation, a functional distribution of powers among regulators, and the implementation of modern risk control instruments.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Резуев Є.В., Юрах В.М. Адміністративно-правові аспекти небанківського кредитування». Наукові записки: Серія «Право». 2023. Випуск 15. С. 52-56. URL: DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2023-15-52-56>
- 2. Резуев Є.В. Роль ліцензування та державної реєстрації у забезпеченні фінансової безпеки небанківського сектору. Науковий вісник УжНУ. Серія Право. № 85 (ч. 3). 2024. С. 187-192. URL: DOI:

<https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.3.29>

- 3. Резуев Є.В., Юрах В.М. Повноваження регуляторних органів на ринку небанківського кредитування. Право і суспільство. 2025. №1. С. 287–293. URL: DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.1.42>
- 4. Резуев Є.В. Зарубіжна практика нагляду та контролю за небанківськими кредитними установами. Правовий часопис Донбасу. 2025. Вип.2 (90). С. 48–53. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2025-91-48-53>
- 5. Резуев Є. Становлення, система та повноваження регуляторних органів на ринку небанківського кредитування. Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 6 жовт. 2023 р.). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 329–333.
- 6. Резуев Є. Особливості захисту та розвитку небанківського кредитування в умовах воєнного часу. Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 19 квіт. 2024 р.). Кропивницький : ДонДУВС, 2024. С. 925–932.
- 7. Резуев Є. Роль ліцензування та державної реєстрації у забезпеченні фінансової безпеки небанківського сектору. Приватно-правові та публічно-правові відносини: модернізація розвитку в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 18 жовт. 2024 р.). Кропивницький : ДонДУВС, 2024. С. 392–395.
- 8. Резуев Є. В. Нагляд та контроль за небанківськими фінансовими установами: зарубіжний досвід. Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри : матеріали наук.-практ. круглого столу (м. Суми, 24 січ. 2025 р.). Суми : Сумський державний університет, 2025. С. 66–69.
- 9. Резуев Є. В. Актуальність запровадження фінансового омбудсмена у сфері небанківського кредитування. Наука, освіта і технології: сучасний стан і вектори розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ізмаїл, 2 серп. 2025 р.). Ізмаїл : Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2025. С. 43–46.
- 10. Резуев Є. В. Розвиток системи нагляду за сектором небанківського кредитування. Інтеграція науки, освіти та суспільства: виклики, інновації, перспективи розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 6 серп. 2025 р.). Рівне : Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2025. С. 39–44.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сахно Артем Петрович

2. Artem P. Sakhno

Кваліфікація: к. ю. н., старший науковий співробітник, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1260-1212

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисова Аліна Володимирівна

2. Alina V. Denysova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5551-9297

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чорномаз Оксана Богданівна

2. Oksana B. Chornomaz

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0574-1118

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тихонова Олена Вікторівна

2. Olena V. Tykhonova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=LCo5zqIAAAAJ&hl=de&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Іваненко Дмитро Дмитрович

2. Dmytro D. Ivanenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Буга Ганна Сергіївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Буга Ганна Сергіївна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Сибірцева Людмила Сергіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна